

22 DECEMBER 2013 – VIERDE ZONDAG VAN DE ADVENT

EERSTE LEZING

JESAJA 7, 10-14

In die dagen sprak Jesaja tot Achaz: „Vraag de Heer, uw God, om een teken, hetzij hoog aan de hemel of diep in de hel.”

Maar Achaz antwoordde: „Ik vraag niet om een teken; ik wil de Heer niet op de proef stellen.”

En Jesaja sprak: „Luister dan, Huis van David, is het u niet genoeg mensen te ergeren, dat gij ook mijn God tot ergernis wilt zijn? Daarom geeft de Heer u ook ongevraagd een teken: zie, de maagd zal ontvangen en een zoon baren, en zij zal hem noemen ‘Immanuël’: ‘God-met-ons.’”

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE ROMEINEN 1, 1-7

Van Paulus, dienstknecht van Christus Jezus, door Gods roeping apostel, bestemd voor de dienst van het evangelie dat God eertijds door zijn profeten in de heilige geschriften heeft aangekondigd.

Het is de boodschap over zijn Zoon, die naar het vlees geboren is uit het geslacht van David, die naar de heilige Geest is aangewezen als Zoon van God door Gods machtige daad, door de opstanding uit de doden, Jezus Christus onze Heer. Door Hem heb ik de genade van het apostelschap ontvangen, om ter ere van zijn naam onder alle volken mensen te brengen tot de gehoorzaamheid van het geloof. Ook gij hoort bij hen, geroepen als gij zijt door God tot gemeenschap van Jezus Christus.

Ik zend mijn groeten aan u allen in Rome: God heeft u lief en riep u tot zijn heilige gemeente. Genade en vrede voor u vanwege God onze Vader en de Heer Jezus Christus!

EVANGELIE

MATTEÛS 1, 18-24

De geboorte van Jezus Christus vond plaats op deze wijze. Toen zijn moeder Maria verloofd was met Jozef, bleek zij, voordat ze gingen samenwonen, zwanger van de heilige Geest. Omdat Jozef, haar man, rechtschapen was en haar niet in opspraak wilde brengen, dacht hij erover in stilte van haar te scheiden.

Terwijl hij dit overwoog, verscheen hem in een droom een engel van de Heer die tot hem sprak: „Jozef, zoon van David, wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen: het kind in haar schoot is van de heilige Geest. Zij zal een zoon ter wereld brengen die gij Jezus moet noemen, want Hij zal zijn volk redden uit hun zonden.”

Dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden wat de Heer gesproken heeft door de profeet, die zegt: „Zie, de maagd zal zwanger worden en een zoon ter wereld brengen, en men zal Hem de naam Immanuël geven.” Dat is in vertaling: God-met-ons.

Ontwaakt uit de slaap deed Jozef zoals de engel van de Heer hem bevolen had en nam zijn vrouw tot zich.

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Jean BASTIAENS —

De geloofsdaad van Jozef,
zoon van David

WE VIEREN DE VIERDE ZONDAG VAN DE ADVENT. We naderen het geheim dat cirkelt rond de geboorte van de Messias nu van heel dichtbij. De drie lezingen dragen daar toe bij. Paulus spreekt in de brief aan de Christenen in Rome over dat wonderbaarlijke ‘evangelie’ over de geboorte van de Zoon: „naar het vlees geboren uit het geslacht van David, naar de heilige Geest aangewezen als Zoon van GOD krachtens de opstanding uit de doden”. Het ‘geslacht van David’ gaat terug op de figuur van Jozef, die in het evangelie wordt aangesproken als ‘zoon van David’. Jozef heeft, krachtens zijn toebehoren aan de davidische stam, deel aan de beloften die GOD aan het huis van David heeft gedaan.

Over dat ‘huis van David’ gaat het in de eerste lezing. Achaz zal van 735 tot 727 vóór Christus als koning heersen over Juda. Zijn tijd is bijzonder penibel, want hij is in een oorlog verwickeld met de stammen van het Noordrijk, en om zijn hachje veilig te stellen, wil hij een beroep doen op Assyrische bescherming. De profeet Jesaja richt zich resoluut tegen dit manoeuvre van koning Achaz. Die dient zijn vertrouwen niet te stellen op een Assyrische koning – een tiran – maar op de God van zijn voorvaderen. Daar heeft Achaz echter geen oren naar en hij weigert dan ook een teken te vragen als de profeet hem daartoe uitnodigt. Achaz wil geen teken van Godswege, hij wil zijn eigen gang gaan. Maar de profeet geeft hem een teken, ook ongevraagd. En dat teken is dat het huis van David bevestigd zal worden met een zoon die de titel Immanuël mag voeren: ‘GOD met ons’. Die titel sloeg allicht ook op de zoon van Achaz, de koning Hizkia. Maar de titel zal pas echt van toepassing zijn op de ‘zoon van David’ die de messiaanse beloften zal waarmaken.

Matteüs laat ons verstaan dat deze messiaanse beloften in vervulling gaan bij de geboorte van de zoon „die verwekt werd uit de heilige Geest”. Dat is niet zozeer ongewoon, het is eigenlijk buitengewoon. Jozef zal het niet makkelijk hebben om met die buitengewone situatie om te gaan. Maria was al aan hem uitgehuwelijkt, maar ze woonden nog niet samen. Dan blijkt Maria zwanger te zijn. Jozef kan niet geloven dat er sprake is van overspel. Hij kent Maria immers. Dan moet er sprake zijn van verkrachting. Jozef behoort tot het geslacht van de ‘rechtvaardigen’ en wil die zaak niet laten escaleeren. Daarom probeert hij in alle stilte Maria weer te laten gaan met een scheidingsbrief. Op dat moment krijgt Jozef een droom. In die droom wordt hij aangesproken als „zoon van David”. Hij wordt dus aangesproken op de beloften die GOD ooit aan David en Salomo heeft gedaan, dat de troon van David nooit definitief opgegeven zou worden. In de droom krijgt Jozef te verstaan dat hij Maria als zijn vrouw mag aanvaarden, want haar zwangerschap is ‘uit de heilige Geest’. Jozef heeft ongetwijfeld niet begrepen wat daarmee exact werd bedoeld, maar de stem was zo klaar en helder in hem dat hij niet twijfelde om te gehoorzamen. Bovendien werd zijn rol als vader bevestigd, want Jozef kreeg de sleutel van de naam in handen: de naam van dit kind zal ‘Jezus’ zijn, in het Hebreeuws: *Jeshua* of *Jehoshua* – GOD brengt redding. Want dit kind zal het volk redden en wel op de meest fundamentele manier. Zo’n redding heet dan ‘redding uit hun zonden’.

Zo werd Jozef, zoon van David, de vader van Jezus/Jeshua, die verwekt was ‘uit de heilige Geest’. En Jozef deed op die manier de profetie uit Jesaja in vervulling gaan, dat namelijk „een jonge vrouw zwanger zou worden” en een zoon ter wereld zou brengen die de naam Immanuël zou krijgen.

Matteüs had ons al voorbereid op die buitengewone gang van zaken en wel met de verzen die meteen aan deze evangelielezing vooraf gaan. Het Matteüsevangelie begint immers met de geslachtslijst van Jezus, een lijst van driemaal veertien generaties. Het gewone patroon van die lijst luidt: „Abraham verwekte Isaak, Isaak verwekte Jakob”, enzovoorts. Dat verwekken is dus een mannenzaak. Maar wie goed leest, ziet dat dit patroon op vijf plaatsen onderbroken wordt: „Juda verwekte Peres en Zerah bij Tamar, Salmon verwekte Boaz bij Rachab, Boaz verwekte Obed bij Ruth, David verwekte Salomo bij de vrouw van Uria, en ten slotte: Jakob verwekte Jozef, de man van Maria – bij haar werd Jezus verwekt, die de Messias genoemd wordt.” Vijf vrouwen spelen een bijzondere rol in de heilsgeschiedenis van Israël: Tamar (Genesis 38), Rachab (Jozua 2), Ruth, Batseba (2 Samuël 11) en Maria. Zij doorbreken de gangbare patronen en gaan op moedige wijze ongebaande wegen. Dat geldt voor Tamar, Rachab, Ruth en Batseba. Het ongewone van hun leven – lees er de teksten maar eens rustig op na – bereidt de lezer voor op wat komen gaat: ook met Maria en haar Zoon worden de gangbare voorstellingen doorbroken. Jozef stond er alvast voor open.

LEZINGEN DOOR DE WEEK | Maandag 23 december: Maleachi 3, 1-4; 4, 4-6 en Lucas 1, 57-66 • Dinsdag 24 december: Tweede Boek Samuel 7, 1-5.8b-12.14a-16 en Lucas 1, 67-79 • Woensdag 25 december (Kerstmis. Geboorte van de Heer. Kerstnacht) Jesaja 9, 1-3.5-6 – Brief aan Titus 2, 11-14 – Lucas 2, 1-14 • (Kerstmis. Geboorte van de Heer. Kerstdag) Jesaja 52, 7-10 – Brief aan de Hebreëen 1, 1-6 – Johannes 1, 1-18 of Johannes 1, 1-5.9-14 • Donderdag 26 december: Handelingen van de Apostelen 6, 8-10; 7, 54-60 en Matteüs 10, 17-22 • Vrijdag 27 december: Eerste Brief van Johannes 1, 1-4 en Johannes 20, 2-8 • Zaterdag 28 december: Eer-

ste Brief van Johannes 1, 5 – 2, 2 en Matteüs 2, 13-18 • Zondag 29 december (Heilige Familie. Jezus, Maria en Jozef) Wijsheid van Jezus Sirach 3, 2-6.12-14 – Brief aan de Kolossenzen 3, 12-21 – Matteüs 2, 13-15.19-23.

EUCCHARISTIE OP RADIO | 22 december, 10 uur, VRT Radio 1: vanuit de Sint-Catharina in Hasselt.

EUCCHARISTIE OP TV | 22 december, 10 uur, VRT één: vanuit de parochie Sint-Sulpitius en Dionysius in Diest. Het Dionysiuskoor en Barbarakoor staan onder leiding van Trix Claeys. Michel Verhaegen bespeelt het orgel.

KERSTMIS OP RADIO | 24 december, 00 uur (!), VRT Radio 1: middernachtmis vanuit de abdij Keizersberg in Leuven.

KERSTMIS OP TV | 24 december, 00 uur (!), Canvas (!): middernachtmis in Eurovisie vanuit de Sint-Pietersbasiliek in Rome.

KERSTMIS OP RADIO | 25 december, 10 uur (!), VRT Radio 1: kerstdag vanuit de Sint-Salvatoriekathedraal in Brugge.

KERSTMIS OP TV | 25 december, 11 uur (!), VRT één: kerstdag in Eurovisie vanuit de kathedraal van Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen in Carlow in Ierland. Om 12 uur gevolgd door de pauselijke kerstboodschap en zegen *Urbi et orbi* vanuit Rome.